

Megoldás. Legyen p/q az az 1001-nél kisebb pozitív egész nevezőjű tört, amelynek a legkisebb az eltérése $123/1001$ -től. Mivel 123 és 1001 relatív prímek, ez utóbbi tört nem egyszerűsíthető, s így

$$\left| \frac{123}{1001} - \frac{p}{q} \right| = \left| \frac{123q - 1001p}{1001q} \right| = \delta$$

nem lehet nulla. Az utóbbi tört számlálója egész, így – nem lévén nulla – legalább 1.

Két esetet különböztetünk meg:

1. eset. $|123q - 1001p| \geq 2$. Ekkor az $1 \leq q \leq 1000$ feltétel miatt a δ eltérés legalább $2/(1001q) \geq 1/(1001 \cdot 500)$.

2. eset. $|123q - 1001p| = 1$. Ez kétféleképpen teljesülhet:

a) $123q - 1001p = 1$. Itt q és p pozitív egész szám és $q \leq 1000$, ezért $1001p = 123q - 1 \leq 122\,999$, s így $p \leq 122$. Azt is látjuk, hogy p nem osztható hárommal, mert különben a bal oldal osztható volna hárommal, a jobb oldal viszont 1. Így p -re 82 lehetőség marad, ezeket végigpróbálva egyedül $p = 94$ esetén adódik q -ra is egész szám: $q = 765$. Ebben az esetben tehát a p/q tört csakis $94/765$ lehet, s az eltérése $123/1001$ -től $\delta = 1/(1001 \cdot 765)$.

b) $123q - 1001p = -1$. Ezúttal $q \leq 1000$ miatt $1001p = 123q + 1 \leq 123\,001$, s így p megint legfeljebb 122 lehet, és most sem osztható hárommal. Ez megint 82 lehetőség, amelyeket végigpróbálva csak $p = 29$ esetén kapunk egészet q -ra: $q = 236$. A $p/q = 29/236$ tört eltérése $123/1001$ -től $1/(1001 \cdot 236)$.

Az összes eshetőséget végigvizsgálva a legkisebb eltérés a 2a) esetben, tehát $p/q = 94/765$ esetén adódik, így az 1001-nél kisebb pozitív egész nevezőjű törtek közül ennek a törtnek a legkisebb az eltérése a $123/1001$ -től.

Megjegyzés. A $123q - 1001p = 1$, illetve -1 ún. diophantikus egyenlet általános megoldásával is nyilvánvalóan el lehet jutni a feladat megoldásához. De ahhoz is szükség van egy konkrét megoldás megtalálására, ami a fent leírt módon történhet, vagy szükség van az $1001/123$ tört lánctörtbe fejtésére:

$$\frac{1001}{123} = 8 + \frac{1}{7 + \frac{1}{4 + \frac{1}{4}}}$$

Ebből a megoldás az utolsó tört elhagyásával kapható: a $8 + \frac{1}{7 + \frac{1}{4}} = 236/29$ tört nevezőjét p_0 -nak, számlálóját q_0 -nak választva a $p = 123r + p_0$ és $q = 1001r + q_0$, illetve a $p = 123r - p_0$ és $q = 1001r - q_0$ adják a két egyenlet általános megoldását.